

Sveriges Hembygdsförbund
Verksamhetsberättelse
och årsredovisning 2019

Innehåll

Förord	5
Sveriges Hembygdsförbund	7
1. Organisation	8
2. Arbete inom fokusområden	11
3. Arbete med andra prioriterade frågor	13
4. Service, kommunikation och statistik	15
5. Uppföljning av motionsbeslut	17
Årsredovisning	19
Revisionsberättelse	33

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden. Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum. Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

SHF:s värdegrund.

Förord

Året som gått har varit intensivt med ett ovanligt stort antal möten med de regionala hembygdsförbunden. Riksförbundet har också drivit flera projekt som på olika sätt bidrar till hembygdsarbetet. Hembygdsportalen ger ett viktigt stöd för digitalisering och allmänhetens tillgång till kulturarvet. Arkivprojektet bidrar till ökad kunskap om hur man arbetar med lokala arkiv. Jag tror också att den pågående förstudien om turism kan ge oss värdefull kunskap om hur hembygdsrörelsen kan stärka sin roll inom besöksnäringen.

Ett viktigt arbete under året var framtagandet av ett program för en hållbar utveckling av natur- och kulturlandskapet. Kunskapen om det lokala landskapet, vår hembygd är en viktig grund för hemkänsla, identitet och sammanhållning. Inom hembygdsrörelsen finns det stor kunskap om landskapet som kulturarv, kunskap som behöver lyftas fram för en hållbar utveckling. Programmet är ett policydokument för det nationella arbetet men fungerar också som ett stöd för det lokala och regionala arbetet med landskapet. Hembygdsrörelsen behöver agera, sprida kunskap och skapa förståelse för hembygden och dess kulturarv som en resurs för hållbar utveckling. Vi kan påverka beslutsfattare och andra, innan värdefulla kulturmiljöer skadas eller förstörs och kanske försvinner för alltid. Att ha ett landskapsperspektiv på hållbar utveckling innebär att se helheten, där natur och kultur samverkar.

Politiska beslut gjorde att statsbidraget från Naturvårdsverket minskade med nästan 600 000 kronor under året. Därtill minskades bidraget från Riksantikvarieämbetet med 100 000 kronor. Vi lyckades dock möta denna ekonomiska förändring väl eftersom vi under föregående år organiserat om kansliet och bland annat dragit ner på personalkostnaderna. Istället för att göra allt i egen regi har vi möjlighet att köpa in expertkunskaper och andra tjänster, från regionala förbund eller andra, till exempel läns museerna. Ett lyckat exempel på detta är Heimbygdas initiativ till en nationell spridning av projektet *Så blir vi yngre*. Nu blir detta en nationell satsning för att inspirera och utveckla föreningsverksamheten och nå nya målgrupper. Man blir glad när man ser vad som hänt uppe i Jämtland och jag hoppas vi nu kan sprida de goda idéerna vidare i landet.

Statistiken över Hembygdsrörelsens verksamheter är imponerande. Hundratusentals människor deltar i trevliga aktiviteter som arrangeras av medlemsföreningarna. Man firar högtider, gör vandringar, sköter ängar, ordnar berättarkvällar och mycket mera. Många som deltar är naturligtvis medlemmar, men inte alla. Min förhoppning är att vi alla engagerar oss i medlemsfrågan. Erbjud medlemskap och värva nya medlemmar bland dem ni möter på era aktiviteter. Sätt upp ett mål för er förening och sträva mot visionen ”*En levande hembygd öppen för alla*”.

Maria Norrfalk
Förbundsordförande

FOTO: SUSANNE WALSTRÖM

Sveriges Hembygdsförbund

Sveriges Hembygdsförbund bildades 1916 under namnet Samfundet för hembygdsvård.

Ändamål

Sveriges Hembygdsförbunds ändamål är att vårda och synliggöra hembygdens kultur och miljö så att de blir en naturlig grund för ett gott liv.

Ideologisk grundsyn

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden. Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum. Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

Riksstämman 2007

Vision

En levande hembygd öppen för alla.

- Vi ska värna kulturarvet över tid
- Vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse
- Vi ska verka i lands- och stadsbygd
- Vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling
- Vi ska erbjuda våra kompetenser till andra samhällsaktörer.

Riksstämman 2017

Medlemsförbund

Blekinge Hembygdsförbund
Bohusläns Hembygdsförbund
Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbund
Dalslands Fornminnes- och Hembygdsförbund
Gotlands Hembygdsförbund
Gästrik-Hälsinge Hembygdsförbund
Göteborgs Hembygdsförbund
Halländska hembygdsrådet
Heimbygda, hembygdsförbund för Jämtlands län
Jönköpings läns Hembygdsförbund
Kalmar läns Hembygdsförbund
Kronobergs läns Hembygdsförbund
Medelpads Hembygdsförbund
Norrbottens Hembygdsförbund
Skånes Hembygdsförbund
Stockholms läns Hembygdsförbund
Södermanlands Hembygdsförbund
Upplands Fornminnesförening och Hembygdsförbund

Värmlands Hembygdsförbund
Västerbottens läns Hembygdsförbund
Västergötlands Hembygdsförbund
Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening
Ångermanlands Hembygdsförbund
Ölands Hembygdsförbund
Örebro läns Hembygdsförbund
Östergötlands Hembygdsförbund

Hedersmedlemmar

Karl-Eric Axenström, Örnsköldsvik
Alf Carlsson, Nässjö
Mats Fack, Järvsö
Göran Furuland, Norrtälje
Berit Hange-Persson, Lundsbrunn
Lars Israelsson, Bastuträsk
Lars Pettersson, Nyköping
Jan-Eric Rosenqvist, Katrineholm
Josef Rydén, Nässjö
Birger Svanström, Ruda
Ulla Värmnäs, Stockholm
Åke Werdenfels, Sölvesborg
Sture Wärlinder, Norrtälje
Karin Öman, Karlskoga

Avliden under 2019: Margareta Biörnstad, Stockholm.

Verksamhetsinriktning 2018–2022

Tre gemensamma fokusområden för hela rörelsen:

1. Förenings- och demokratiutveckling
2. Barn och unga
3. Landskapets förändring

SHF ska därtill arbeta nationellt med följande frågor:

- Stärka hembygdsrörelsens arbete med lokala arkiv.
- Utveckla hembygdsrörelsens arbete med samlingsförvaltning.
- Utveckla hembygdsrörelsens gemensamma IT-resurser.
- Strategiskt arbete efter målsättningar i gemensamt kulturmiljöprogram.
- Föra fram hembygdsrörelsens värdegrund och perspektiv på ett kulturarv som är dynamiskt och berör alla människor oavsett bakgrund.
- Stärka hembygdsrörelsens finansiering, privat genom insamling och offentligt genom bättre utnyttjande av olika bidragsordningar.

Riksförbundets uppdrag

Att samla, stödja och företräda hembygdsrörelsen nationellt och internationellt.

Anders Håberger från Noraskogs hembygdsförening guidar vid en stadsvandring i Nora.

1. Organisation

Styrelse

Maria Norrfalk, ordförande, Uppsala
 Anna-Karin Andersson, 2:e vice ordförande, Nyhammar
 Sven Jensén, Broby
 Eva Kempff, Tällberg
 Karin Malmsten, Värnamo
 Bo Nilsson, Bjurholm
 Owe Norberg, Delsbo
 Peter Olausson, Värmlands Nysäter
 Irene Oskarsson, Gränna
 Gabriele Prenzlau-Enander, Värmdö
 Conny Sandberg, 1:e vice ordförande, Örebro

Valberedning 2019–2020

Gabriella Lönngrén, Vuollerim, sammankallande
 Ingegerd Christiansson, Arlöf
 Margareta Johansson, Indal
 Bengt Wallén, Västerås
 Gerhard Jansson, Åmål

Vald till

2020
 2020
 2021
 2021
 2021
 2021
 2020
 2021
 2020
 2020

Revisorer 2019–2020

KPMG för auktoriserad revision.
 Förtroenderevisorer: Nils Westling, Bergvik, ordinarie.
 Lars Lingsell, Karlstad, ersättare.

Kansli och personal

Jan Nordwall, generalsekreterare
 Eva Forsberg, ekonom (50 %)
 Michael Lehorst, kulturmiljöstrateg
 Yvonne Nenander, redaktör (40 %)
 Olov Norin, kommunikatör
 Susanne Salomonsson, administratör
 Monica Öjes, webbsupport (90 %)
Viktoria Hallberg, verksamhetsutvecklare till 31 maj.
Sabina Östborg Larsson, kanslist till 30 juni.

Arbetsgrupper och råd

Jury för Årets hembygdsbok: Eva Fredriksson, Lars Grimbeck och Owe Norberg.

Lokalhistoriskt råd: Sven Jensén, Bo Nilsson och Peter Olausson, styrelsen, samt Jan Nordwall, generalsekreterare. Yvonne Bergman, Örebro, utsågs på styrelsens möte i november till ny ledamot i rådet.

Landskapsråd: Anders Glimskär, SLU, Sven Jensén, Skånes hembygdsförbund, Linda Lindblad, Hantverkslaboratoriet, Gabriele Prenzlau-Enander, SHF:s styrelse, Carl-Johan Stillström, Jönköpings hembygdsförbund, Johanna Ulfsson, Sundsvalls kommun, Heidi Vassi, länsstyrelsen Kronoberg samt Michael Lehorst, SHF:s kansli.

Försäkringsråd: Eva Kempff, SHF:s styrelse (ordförande i rådet), Lisbeth Svensson, Kalmar, Kent Wallin, Värmland, samt Jan Nordwall, SHF. Olle Tranberg, Sälen, tillträder som ny ledamot från 2020.

Arbetsgrupp för digital samlingsförvaltning: Conny Sandberg och Owe Norberg, styrelsen, Marie Andersson, Upplands Fornminnes- och Hembygdsförbund, Jennie Fornedal, Sörmlands läns hembygdsförbund samt Jan Nordwall och Olov Norin, SHF:s kansli.

SHF:s representation

SHF har formell representation i ett flertal organisationer. Deltagandet i olika referensgrupper ger tillgång till nätverk och möjligheter att utbyta kunskap och erfarenheter som kan leda till information och rådgivning gentemot medlemmarna.

Organisationer

Civilscape: Sven Jensén och Michael Lehorst.

Europa Nostra: Gabriele Prenzlau-Enander och Jan Nordwall.

Folkrörelsernas Konstfrämjande: Jan Nordwall och Eva Kempff.

IDEA, arbetsgivarorganisation för ideella organisationer: Jan Nordwall.

Hela Sverige ska leva: Anna-Karin Andersson och Bo Nilsson.

Länsmuseernas samarbetsråd: Jan Nordwall och Conny Sandberg.

Svenska Kyrkans samrådsgrupp om gravvårdar: Peter Olausson och Michael Lehorst.

Swedish Council of America: Peter Olausson, Jan Nordwall.

Myndighetsrepresentation

Skogsstyrelsens nationella sektorsråd för skogliga frågor: Michael Lehorst, ordinarie, Bo Nilsson, ersättare.

Programrådet för nationellt skogsprogram: Maria Norrfalk.

Övervakningskommittén för EU:s landsbygdsprogram: Irene Oskarsson, ordinarie, Michael Lehorst, ersättare.

Referensgrupper och nätverk

Hantverkslaboratoriet vid Göteborgs universitet: Michael Lehorst.

Kungliga skogs- och lantbruksakademien, vetenskapligt råd för skogs- och lantbrukshistoria: Michael Lehorst.

NAMSA, Naturhistoriska museers samarbetsorganisation: Owe Norberg och Bo Nilsson.

Naturens år, Naturvårdsverkets samrådsgrupp för det civila samhället: Michael Lehorst.

Sockenkyrkonätverket: Eva Kempff och Peter Olausson.

Vattenhistoriskt nätverk: Jan Nordwall och Michael Lehorst.

Konferenser och möten

Totalt tio konferenser har hållits under 2019.

Ordförandeträff i Stockholm

Ordförandeträff hölls 21 februari i Stockholm. Mötet ägnades bland annat åt SHF:s organisationsförändring och samarbete mellan förbunden och SHF.

Försäkringskonferens i Järfälla

Se avsnittet Service, kommunikation och statistik.

Arkivkonferenser

I arkivprojektet hölls fyra regionala konferenser för hembygdsförbunden under februari till april i Hässleholm, Örebro, Härnösand och Stockholm.

Konferens om kyrkogårdar i Skara

En konferens om kyrkogårdarna som kulturarv hölls i Skara den 27 april. Konferensen hölls i samarbete med Sveriges Släktforskarförbund och Skara gille. Kyrkogårdarnas värden för hembygden och släktforskningen diskuterades ur olika aspekter. Svenska kyrkan deltog med inslag om kyrkogårdarnas utveckling genom tiderna och de juridiska regelverken för gravvårdar redovisades också. Konferensen presenterade goda exempel på samverkan mellan hembygdsföreningar och församlingar i arbetet med kyrkogårdarna. Konferensen filmades och är tillgänglig på hembygd.se.

Riksstämman i Östersund

Årets hembygdsdagar med riksstämman hölls i Östersund 24–26 maj med Heimbygda, hembygdsförbund för Jämtlands län som värd. Temat för

riksstämman var hembygdsturism, vilket uppmärksammades under lördag förmiddag med föredrag och panelsamtal. Mötesordförande vid stämmoförhandlingar var Terese Bengard från Hela Sverige ska leva med Trine Amundsen, ordförande för Heimbygda, som vice mötesordförande.

Hembygdifesten hölls på Arctura i Östersund, där mottagare av hedersplaketter samt årets hembygdsförening uppmärksammades.

Söndagens tre hembygdsresor i landskapet arrangerades av hembygdsföreningar i Bräcke kommun, Hackås hembygdsförening och Frösö hembygdsförening.

Landskapskonferens i Nora

Se avsnittet Arbete inom fokusområden, punkt 3.

Höstmöte i Stockholm

Höstmöte för regionala förbund hölls 24 oktober i Stockholm. Höstmötet hade demokratijubiléet 2021 som tema. Mötet hölls i samarbete med Vuxenskolan.

Lokalhistorisk konferens i Svedala

Se avsnitt om arkiv och lokalhistorisk forskning.

Utmärkelser

SHF:s plakett för rik gärning i hembygdsvårdens tjänst: Margareta Johansson, Medelpad; Sten Rentzhog, Heimbygda; J O Rune Hasslöf, Bohuslän; Stefan Haase, Gotland; Karl-Ingvar Ångström, Medelpad och Nils-Erik Winther, Skåne.

Årets hembygdsförening: Sundsjö hembygdsförening, Jämtland.

Årets Hembygdsbok: Föreningen Svedala-Barabygdens årsbok.

Kulturhammaren: Styrelsen utsåg historikern, journalisten och författaren Maja Hagerman till mottagare av SHF:s kulturpris Kulturhammaren. Priset delades ut i samband med 2020 års ordförande-konferens 13 februari.

Medlemsutveckling

Baserat på de uppgifter som lämnats av regionala förbund, är antalet medlemsföreningar oförändrat. Den fortsatta minskningen av intäkter från medlemsavgifter tyder på att hembygdsrörelsen minskat med drygt 6 000 medlemmar under året. Det går inte att redovisa exakt antal medlemmar eftersom stödjande föreningar inte behöver ange antal medlemmar och föreningar med fler än 1 000

medlemmar tidigare inte redovisat det överskjutande antalet. Det betyder att rörelsen tappar medlemmar, men från en något högre nivå än vad tidigare är visat.

Antal medlemmar och föreningar vid ingången av 2020 (förra året inom parentes):

- 1 930 fullvärdiga medlemsföreningar (1 942).
- 102 stödjande föreningar (90).
- 397 640 medlemmar i fullvärdiga medlemsföreningar (401 524).
- 11 föreningar med fler än 1 000 medlemmar.
- 134 föreningar med färre än 39 medlemmar.

Förutsatt att stödjande föreningar har i genomsnitt lika många medlemmar som en fullvärdig medlemsförening blir totalen cirka 420 000 medlemmar.

Statsbidrag

SHF får organisationsstöd som ideell miljöorganisation från Naturvårdsverket, som kulturmiljöorganisation från Riksantikvarieämbetet samt verksamhetsbidrag från Kulturrådet i egenskap av central amatörkulturorganisation. Statsbidragen från de tre myndigheterna uppgick 2019 till totalt 2 551 300 kr, en minskning med 698 700 kr från 2018 som berodde på ett sänkt bidrag från Naturvårdsverket med 598 700 och sänkt bidrag från Riksantikvarieämbetet med 100 000 kr.

SHF beviljades 2019 totalt 100 000 kr i projektbidrag från Riksarkivet i fortsatt stöd för arkivprojekt som inleddes 2018, samt 300 000 kr från Tillväxtverket för en förstudie om utveckling av hembygdsturismen (redovisas 2020).

Maja Hagerman.

Organisationsutveckling

2018 års beslut om förändrad organisation genomfördes under året med minskning av antalet tjänster på kansliet. Till följd av kraftigt sänkt organisationsbidrag fanns inte möjligheter att finansiera olika samarbetsprojekt så som avsikten var, däremot kunde SHF diskutera kommande satsningar med regionala förbund och under hösten fatta beslut om ett nationellt uppdrag till Heimbygda att svara för verksamhetsutveckling för barn och unga samt bidra

till föreningsutveckling i syfte att få fler yngre att engagera sig i föreningarna. Minskningen av personalstyrkan har inneburit att kansliet nu hyr ut delar av lokalerna på Sabbatsbergsvägen 6 i Stockholm till kansliet för Folk och kultur.

FOTO: MICHAEL JOHANSSON

Järle kvarn utanför Nora.

2. Arbete inom fokusområden

1. Förenings- och demokratiutveckling

Förenings- och demokratifrågor har uppmärksammats i möten med regionala förbund under året. Riksstämman beslutade att göra en satsning på demokratijubiléet 2021 och jubiléet var temat för höstmötet i oktober, med föredrag och gruppdiskussioner. Beslutet att ge Heimbygda ett nationellt uppdrag, var bland annat föranlett av förbundets framgångsrika projekt med föreningsutveckling i Jämtlands län.

Föreningsmaterial med dialogduk och handledningar, som tagits fram i samarbete med Vuxenskolan, har distribuerats till föreningar och förbund. Vuxenskolan har även erbjudit valberedningskurser och kassörsutbildning på flera ställen i landet.

2. Barn och unga

Till följd av organisationsförändring och sänkt statsbidrag har SHF inte kunnat erbjuda samma stöd för verksamhetsutveckling till regionala förbund som tidigare. Studiehandledningen *Hembygdens barn och skola* har dock skickats ut till många föreningar och utvecklingen av Hembygdsportalen (se längre fram) ses också som en grund för kommande stöd för verksamhetsutveckling inom området – med möjlighet att utveckla särskilda funktioner riktade till barn och skola för att söka i det lokalhistoriska materialet. Uppdraget till Heimbygda innebär också att SHF

övertar ansvaret för *Lek- och lärbanken*, en hemsida för tips och erfarenhetsutbyte om verksamhet för barn och unga. Hemsidan ska på sikt integreras i Hembygdsportalen.

3. Landskapets förändring

Under året har SHF:s arbete med natur- och kulturlandskapet tagit nya steg med framtagandet av ett policydokument: *Hembygdens rörelsens program för en hållbar utveckling av natur- och kulturlandskapet*, där SHF med utgångspunkt från de nationella miljömålen, europeiska landskapskonventionen med mera, ger en analys av de främsta hoten mot natur- och kulturlandskapet samt presenterar åtgärder som syftar till en ökad helhetssyn och ett stärkt inflytande för lokalsamhället. Programmet, som är en vidareutveckling av tidigare antaget kulturmiljöprogram, antogs av styrelsen i november och gick därefter på remiss till de regionala förbunden. Programmet ses som ett viktigt underlag för SHF:s nationella arbete med att påverka politiken och myndighetsutövningen.

SHF har också deltagit i Naturvårdsverkets nationella konferens om utveckling av grön infrastruktur, Tyskt Landskapsforum (Deutsches Landschaftsforum) 2019 och i Kungliga Skogs- och Lantbruksakademiens Landskapsforum 2019. SHF har granskat Naturvårdsverkets rapporteringar av deras regeringsuppdrag om att utarbeta vägledande strategi för sitt kulturmiljöarbete och årliga uppföljning och fördjupad utvärdering av läget

Kristina Ernehed, ansvarig för förnyingsprojektet.

för miljömålet Ett rikt växt- och djurliv, samt den fördjupade utvärderingen i stort.

Levande sjö- och vattenlandskap

SHF har svarat på Havs- och vattenmyndighetens remiss om "...översyn av två av Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter" och Havs- och vattenmyndighetens, Energimyndighetens och Svenska kraftnäts remiss om "...förslag till nationell plan för omprövning av vattenkraft". Inför detta förslag har SHF deltagit i myndigheternas konferens i frågan. SHF har också svarat på Vattenmyndigheternas i Norra Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken respektive remisser om "Samråd om viktiga frågor inför arbetet med förvaltningsplan 2021–2027...". SHF har också granskat Havs- och vattenmyndighetens rapporteringar av deras regeringsuppdrag om att utarbeta vägledande strategi för sitt kulturmiljöarbete och årliga uppföljning och fördjupad utvärdering av läget för miljömålet Levande sjöar och vattendrag.

SHF har deltagit i EU-kommissionens översyn av ramdirektivet för vatten, dels i kommissionens enkät, dels i Miljödepartementets sakråd i frågan och då med eget föredrag. Efter sakrådet inbjöds SHF att delta i workshop i MISTRA:s, Vinnovas och FORMAS forskningsprojekt om "Healthy oceans, seas, coastal and inland waters" inom ramen för EU:s forskningsprogram Horizons Europe.

Vidare har SHF deltagit i Vattenhistoriskt nätverk i möten och dess skrivelser i remisserna enligt ovan.

Landskapskonferens arrangerades 11–12 oktober i Nora och hade temat vattenlandskapets kulturhistoriska värden. Konferensens första dag bjöd på exkursion med utflykt till Järle, en omtvistad miljö som hotas av utrivning. Andra dagen bjöd på föredrag och diskussioner. Konferensen var ett samarbete mellan SHF, Arbetets museum, Örebro länsmuseum, Örebro läns hembygdsförbund och Noraskogs hembygdsförening. Konferensen filmades och är tillgänglig på hemsidan.

Eva Kempff, Michael Lehorst och Irene Oskarsson vid landskapskonferensen i Nora 2019. Konferensen filmades och finns på SHF:s hemsida: www.hembygd.se/landskapskonferens2019.

Levande skogslandskap

SHF har deltagit i Skogsstyrelsens löpande Nationella sektorsråd för skog, samt i utvecklingen av regeringens Nationella skogsprogrammet, vid dess rådsmöten och årliga konferens. Vidare har SHF deltagit i möten i Skogsstyrelsens arbete med målbilder för god miljöhänsyn, vad gäller kulturmiljön. SHF har granskat Skogsstyrelsens rapporteringar av deras regeringsuppdrag om att utarbeta vägledande strategi för sitt kulturmiljöarbete och årliga uppföljning och fördjupad utvärdering av läget för miljömålet Levande skogar.

SHF började också planera för 2020 års nationella landskapskonferens, som hålls under hösten, på temat Levande skogslandskap.

Rika odlingslandskap

SHF har deltagit vid mötena för regeringens övervakningskommitté (ÖK) för Landsbygdsprogrammet och i remisser om förordningsändringar för programmet. Vidare har SHF deltagit i regeringens sakråd om nästa period av EU:s gemensamma jordbrukspolitik och utformning av stödsystem och stöd. SHF har också både träffat Jordbruksverket och haft löpande överläggningar med Jordbruksverket angående utvecklingen av de delar av landsbygdsprogrammets stöd som är av relevans för hembygdsrörelsen, med särskilt fokus på det s.k. hembygdsgräddstödet. SHF har granskat Jordbruksverkets rapporteringar av deras regeringsuppdrag om att utarbeta vägledande strategi för sitt kulturmiljöarbete och årliga uppföljning och fördjupad utvärdering av läget för miljömålet Ett rikt odlingslandskap.

Goda bebyggda landskap

SHF har granskat Boverkets rapporteringar av deras regeringsuppdrag om att utarbeta vägledande strategi för sitt kulturmiljöarbete och årliga uppföljning och fördjupad utvärdering av läget för miljömålet God bebyggd miljö. SHF också har svarat på näringsdepartementets remiss om "Betänkandet Verkställbarhet av beslut om lov (SOU 2018:86) – delbetänkande av Översiktsplaneutredningen". Vidare har SHF i samarbete med andra kulturmiljöorganisationer tagit fram Upprop kulturmiljö – Värna kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer, vilket publiceras under början av 2020 och där en konferens hålls i mars 2020.

SHF har börjat planera för framtagande av två handledningar eller utbildningar, dels en för kyrkogårdarnas kulturmiljöer, i samverkan med Svenska kyrkans kansli, Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Släktforskarförbundet, dels en för medverkan och påverkan i samhällsbyggnadsprocesser, i samarbete med Boverket och länsstyrelserna.

3. Arbete med andra prioriterade frågor

Arkiv och lokalhistorisk forskning – årets hembygdsbok

Priset för årets hembygdsbok uppmärksammades med en konferens i Svedala som arrangerades i samarbete med prisvinnaren Föreningen Svedala-Barabygden. På konferensen medverkade föreningens redaktionskommitté, Skånes arkivförbund och en representant från biblioteken i Svedala kommun. SHF:s lokalhistoriska råd deltog med en diskussion om lokalhistorisk forskning.

Arkivprojektet som inleddes under slutet av 2018 resulterade under 2019 i flera aktiviteter. Under våren hölls fyra regionala konferenser – i Hässleholm, Stockholm, Örebro och Härnösand – för att tillsammans med de regionala hembygdsförbunden identifiera behov och förutsättningar för en kommande utbildningsinsats för föreningarna. I samband med konferenserna presenterades SHF:s pågående utvecklingsarbete med Hembygdsportalen där en lagringsyta ingår som stöd för föreningarnas samlingar och arkiv. Senare under året kunde SHF erbjuda en ny handledning för föreningarnas arbete med lokala arkiv. Handledningen har distribuerats gratis till föreningar inför de kurser som under hösten genomfördes i regi av föreningsarkiven runt om i landet. Projektledaren Yvonne Bergman har svarat för flera av kursdagarna.

SHF har under året följt arkivutredningens arbete och träffade utredaren i juni för att framföra hembygdsvärelsens behov och andra synpunkter på arbetet med enskilda arkiv och lokalhistorisk forskning. Diskussionen med Filmarkivet i Grängesberg, en avdelning under Kungliga biblioteket, resulterade i en överenskommelse om samarbete där SHF ska stödja Filmarkivets insatser i ett projekt med syfte att samla in upp till 500 filmer från föreningar i tre län under 2020: Uppland, Västmanland och Örebro län.

Museer och samlingar

SHF är representerat i styrelsen för Läns museernas samarbetsråd och medverkade på Sveriges Museers vårmöte i Östersund. De samtal som inleddes 2018 med Riksantikvarieämbetet för att diskutera stöd till hembygdsföreningarnas museiverksamhet har inte gett några konkreta resultat. SHF vill här betona behovet av tydliga riktlinjer och rekommendationer som är anpassade för hembygdsföreningarnas verksamhet och andra föreningsdrivna museer.

IT-plattformen Hembygdsportalen

Satsningen på Hembygdsportalen har intensifierats under året. Under våren lanserades en lagringsyta där föreningen kan lägga upp till 100 Gb data. Tjänsten innebär att föreningen nu kan samla sådant som tidigare legat på privata datorer och lagringsenheter på ett gemensamt konto. Under hösten har arbetet koncentrerats till att förbereda nästa stora lansering där alla data i tidigare Bygdebånd integreras i Hembygdsportalen. Stor möda har lagts vid kommunikation, support, insamling av nya avtal och utveckling av administrativa funktioner.

Vid årsskiftet hade systemet cirka 1 500 användare och 1 000 föreningar har publicerat egna sidor i portalen. Föreningar med hemsidor utanför portalen presenteras med länkar under sitt regionala förbund.

Utvecklingen av portalen har diskuterats flitigt i arbetsgruppen som tillsattes efter riksstämman 2018. Det konstateras att portalen nu erbjuder basala funktioner för digital samlingsförvaltning. Föreningen kan lägga upp digitala samlingar enligt en egen utformad struktur i kataloger som med fördel speglar den analoga samlingen. Systemet ska inte jämföras med rena museisystem som Primus eller SOFIE utan är utformat för att möta flera behov i hembygdsföreningarna. Det görs ingen skillnad på föremål eller annat material som miljöbilder, porträtt, dokument etc. Med överföringen av Bygdebandsdata i den senaste stora uppdateringen 2020 följer också möjligheter för föreningen att tillföra metadata som förbättrar sökbarheten,

en förutsättning för att informationen ska kunna hittas via K-samsök, Digitalt museum och andra söktjänster. SHF planerar för kompatibilitet mot dessa system under 2020.

Hembygdsvärelsens finansiering

SHF arbetar på flera fronter med att stärka hembygdsvärelsens finansiering. Dels arbetar SHF kulturpolitiskt med att synliggöra föreningarnas omfattande arbete med att ta tillvara Sveriges kulturarv i syfte att påverka politiken till ett utökat offentligt stöd. Dels söker SHF påverka andra stödordningar, till exempel EU:s landsbygdsprogram. Det är även viktigt att uppmärksamma hur föreningar kan utveckla verksamheten för att öka intäkterna, till exempel genom att bli en aktiv del av besöksnäringen. Slutligen har SHF uppdraget att bedriva insamling till stöd för föreningarnas verksamhet.

SHF:s Handledning om arkivering.

Offentlig finansiering: Fördelningen 2019 av Riksantikvarieämbetets projektbidrag för kulturarvsarbete visar att föreningarna varit framgångsrika i ansökningarna. I fråga om landsbygdsprogrammet, kan SHF notera att fördelningen av det särskilda investeringsbidraget till hembygdsgårdar har ökat i de flesta län även under 2019 och det mesta tyder på att länsstyrelserna kommer att bevilja mer än ramen på 80 miljoner kronor.

Finansieringskoordinator: SHF har samarbetat med Arbetets museum i Norrköping och museets finansieringskoordinator, en tjänst som även riktas till hembygdsföreningar. Koordinatören har bland annat erbjudit kurser i projektfinansiering på flera håll i landet.

Besöksnäring: När det gäller hembygdsvårslens förmåga att utveckla egna intäkter, har SHF med stöd från Tillväxtverket inlett en förstudie som syftar till att undersöka förutsättningarna för att stärka hembygdsvårslens position inom besöksnäringen. Projektet, som utförs i samarbete med en konsult, beräknas vara slutfört i april 2020 och kommer att redovisas för förbunden under kommande möten.

Insamlingsverksamhet: Insamlingen till Sveriges Hembygdsvårslensfond, som syftar till att fördela ekonomiska bidrag till föreningarnas arbete, är under uppbyggnad och ger endast blygsamma intäkter. Styrelsen har under året diskuterat hur fonden kan utvecklas. En arbetsgrupp har arbetat fram förslag till inriktning på insamling och fördelning av medel. Gruppen har diskuterat hur SHF genom sin kommande bidragsfördelning från fonden kan främja föreningarnas egna insamlingar och principer för solidariskt stöd till föreningar som saknar ekonomiska resurser men förvaltar ett unikt och angeläget kulturarv.

Ett dynamiskt och inkluderande kulturarv

Hembygdsvårslens ideologiska grundsyn är att rörelsen är öppen för alla människor, oavsett bakgrund. Visionen om en levande hembygd öppen för alla, som antogs 2017, är en påminnelse om detta. Då hembygdsvårslen står inför liknande utmaningar som andra traditionella folkrörelser att utvecklas i takt med samhällsförändringar, är det viktigt att aktivt arbeta för ett synsätt på kulturarvet som något som påverkas och formats i möten med människor av olika bakgrund och identitet.

SHF konstaterar att det för hembygdsvårslen till stor del är en fråga om föreningsutveckling, där föreningarna genom sin verksamhet blir attraktiva för breda grupper av människor som får uppleva kulturarvet. Hembygdsportalen är ett viktigt stöd

för föreningarnas utåtriktade verksamhet och bidrar till att kulturarvet blir tillgängligt för en bred allmänhet. Prioriteringen av arbetet med natur- och kulturlandskapet bidrar också till att rörelsen blir mer synlig i samhället.

Det är också en fråga om föreningslivets – och hela det civila samhällets – inflytande i samtiden. Demokratijubileet 2021 blir ett tillfälle att påminna om de svenska folkrörelsernas betydelse för demokratin. Det är här viktigt att följa forskningen på området och SHF noterar att ett centrum för civilsamhällsforskning bildats under året vid Ersta-Sköndals högskola i Stockholm.

SHF har under året medverkat i sakråd och besvarat en remiss om demokrativillkor för det civila samhället i samband med bidragsgivning. SHF har där framfört sitt stöd för förslag som syftar till att utestänga verksamheter som har som mål att motverka demokratin, men SHF har också argumenterat för föreningslivets oberoende.

Folkbildning och samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan

Hembygdsvårslen är Vuxenskolans näst största samarbetspartner. Antalet studietimmar 2019 var 40 511, en ökning med 3 procent från 2018. Antalet kulturarrangemang ökar också. Under 2019 hölls 4 778 arrangemang som samlade 390 000 deltagare, en ökning med 14 procent jämfört med 2018. Statistiken är positiv även för kurser med 44 014 kurstimmar under 2019, en ökning med 3 procent från 2018. Om man lägger till all verksamhet som hembygdsföreningarna arrangerar genom andra studieförbund eller helt i egen regi, framstår hembygdsvårslen som en av Sveriges största och viktigaste bildningsrörelser. Kansliet kommer att stärka kontakterna med Vuxenskolan och andra studieförbund i syfte att främja en fortsatt positiv verksamhetsutveckling där hembygdsföreningarna drar nytta av samarbetet med de olika studieförbunden.

Besvarade remisser

Förslag till nationell plan för omprövning av vattenkraft.

Betänkandet Verkställbarhet av beslut om lov (SOU 2018:86) – delbetänkande av Översiktsplaneutredningen.

Utkast till världsarvsstrategi.

En arvsfond i takten med tiden – en översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden (SOU 2018:70).

Demokrativillkorsutredningen (SOU: 2019:35)

4. Service, kommunikation och statistik

Hembygdsförsäkringen

SHF:s medlemsföreningar omfattas av en grundförsäkring. Egendomsförsäkring för byggnad och lösöre kan tecknas som tillval. Försäkringsgivare är sedan 2005 Länsförsäkringar Halland. Föreningsförsäkringar i Varberg (försäkringskansliet) administrerar. Avtalet med Länsförsäkringar ger möjlighet till bonus om den utbetalda skadeersättningen under ett år understiger 65 procent av inbetald premie. Därutöver kan SHF som kund få återbäring som baserar sig på hela LF Hallands försäkringsinnehav. Under 2019 utbetalades både det maximala beloppet om 1 miljon kronor i bonus och 1,6 miljoner i återbäring. Enligt beslut vid riksstämman 2019 har SHF som inriktning att återbäring ska tillfalla försäkringstagarna, medan bonus kan användas för kollektiva ändamål. I det senare fallet har bonus varit en viktig finansiering av Hembygdsportalen. En totalbrand i en värmländsk förening i början av 2019 innebär sannolikt att skadeersättningen under året överstiger 65 procent av premierna.

2019 tecknade SHF ett nytt avtal på tre år för perioden

2020–2022. Avtalet följer i alla delar tidigare avtal men ger möjlighet till högre bonusbelopp samt ytterligare medel för informationsinsatser och skadeförebyggande arbete. Under våren tecknades ett helt nytt avtal med skadedjursföretaget Nomor och från 1 juni 2019 ingår nu ett skydd i egendomsförsäkringen mot skadedjur i byggnader i kategori 1.

SHF har i det skadeförebyggande arbetet under senare år betonat åtgärder som förebygger vattenskador och fördelat investeringsbidrag för installation av vattenfelsbrytare. Från 2019 har investeringsbidraget stärkts och gäller även för åtgärder som förhindrar inbrott och brand.

Årets försäkringskonferens genomfördes 24–25 februari i Järfälla i samarbete med Bygdegårdarnas Riksförbund.

Carl-Gunnar Andersson från Länsförsäkringar Halland överlämnar en check till Jan Nordwall, generalsekreterare för Sveriges Hembygdsförbund.

Rådgivning och information

Kansliet har under året svarat för rådgivning och information till hembygdsföreningar inom olika frågor. SHF:s personal har kompetens om natur- och miljöfrågor, digitalisering, upphovsrätt, bidragsgivning med mera. Kansliet får också frågor om stadgar, årsmöte och styrelseformer. Mer komplicerade frågor har hänskjutits till SHF:s juridiska

Gamla nummer av Bygd och natur har publicerats på SHF:s hemsida, med anledning av tidningens 100-årsjubileum. www.hembygd.se/bygdochnatur100ar

rådgivare. SHF har under året utan framgång sökt en ersättare för juristen som av olika skäl behöver avveckla sitt engagemang.

Upphovsrättsavtal

Avtalet mellan STIM och SHF innebär att SHF ersätter STIM för föreningarnas musikanvändning under högtiderna valborg, nationaldagen, midsommar och adventsfiranden. SHF har informerat om möjligheten att samarbeta med Vuxenskolan och andra studieförbund kring musikarrangemang vid andra tillfällen.

Tidskriften Bygd och natur

Tidskriften utkommer med fyra nummer per år och tar upp aktuella teman. Upplagan är cirka 11 000 exemplar. Varje förening har rätt till fem kostnadsfria prenumerationer och kan teckna ytterligare prenumerationer för 100 kr per år. Redaktör är Yvonne Nenander. Ansvarig utgivare är Jan Nordwall. 2020 firar tidskriften 100 år med ett jubileumsnummer. Gamla nummer från 1920-talet och framåt har digitaliserats och är tillgängliga på Hembygdsportalen. Styrelsen har under året diskuterat Bygd och Naturs inriktning, målgrupp och finansiering (se avsnittet Uppföljning av motioner).

Nyhetsbrev

SHF ger ut ett månatligt nyhetsbrev via e-post. Brevet är tillgängligt för alla som är intresserade av SHF:s verksamhet och distribueras till drygt 3 000 personer. Nyhetsbrevet är en viktig informationskanal och kompletterar Bygd och natur med aktualiteter som tidskriften har svårt att förmedla på grund av en långsammare utgivningstakt. Alla som är intresserade av nyheter från SHF kan prenumerera på brevet.

Facebook

SHF administrerar flera sidor på Facebook. Den publika sidan för Sveriges Hembygdsförbund hade

vid årsskiftet 2 240 följare (2 087 följare 2018). Den publika sidan för Bygdeband hade 1 460 (1 219). Därutöver finns sidor för olika grupper som också administreras av SHF.

Statistik över hembygdsrörelsen

SHF har riksstämmans uppdrag att svara för samordning av statistikarbetet inom rörelsen och inhämtar årligen uppgifter om ideell tid, antal evenemang och antal besökare. Därutöver ställs ytterligare en fråga om ett särskilt ämne. Statistikinsamlingen sker digitalt och görs i samarbete med regionala hembygdsförbund som även har möjlighet att ställa egna frågor.

Resultat av statistikinsamling 2019, avseende verksamheten 2018:

- Den ideella tiden i föreningarna uppgick till 3,7 miljoner timmar (3,8).
- Antalet besökare uppskattas till runt 4,9 miljoner.
- Antalet evenemang uppgick till 31 000 (36 000).

Årets statistikinsamling ställde också frågor om föreningarnas kunskap och arbete med hembygdsrörelsens grundsyn, vision och SHF:s fokusområden:

- 5 procent kände inte till grundsynen.
- 25 procent hade hört talas om grundsynen.
- 38 procent hade läst den.
- 32 procent hade läst och reflekterat över vad grundsynen betyder för verksamheten.

Frågan om föreningarnas kunskap och arbete med visionen om en levande hembygd öppen för alla, gav ett liknande resultat. Av fokusområdena hade flest föreningar arbetat med barn och unga, följt av landskapets förändring och förenings- och demokratiutveckling.

5. Uppföljning av motionsbeslut

1. Ang. hembygdens helg på Skansen varje år (stämman 2017)

Motionen yrkade på att SHF skulle undersöka möjligheter och intresse för en årligen återkommande hembygdens helg på Skansen. SHF:s kontakt med Skansen resulterade i ett erbjudande där ett regionalt förbund, med början sommaren 2019, kunde använda en utvald miljö för aktiviteter och ett försök gjordes med Gästrik-Hälsinge Hembygdsförbund. Samarbetet föll inte ut som förväntat och förbundet valde att ställa in aktiviteten. SHF har tillsammans med Skansen utvärderat samarbetet med resultatet att inte återuppta aktiviteten. Båda parter är överens om att man har mycket gemensamt i synen på kulturarvets utmaningar i samtiden och att man med fördel utvecklar andra samverkansformer än publika arrangemang.

2. Motion om det kyrkliga kulturarvet – gravvårdar (stämman 2017 och 2019)

Motionen yrkade på att SHF aktivt ska stödja förslag till åtgärder som Länsstyrelsen i Skåne och Riksantikvarieämbetet initierat för att förhindra utarmningen av begravningsplatser. Motionen antogs med styrelsens reservationer för hur arbetet skall bedrivas. SHF har under 2019 haft fortsatt kontakt med Riksantikvarieämbetet, Svenska kyrkans kansli och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, som har i uppdrag att erbjuda

församlingar och pastorat utbildning, rådgivning och service inom begravningsverksamheten. Med utgångspunkt från SHF:s kyrkogårdskonferens i Skåne under våren 2019 och initiativ i Skåne, dels Skånes hembygdsförbunds konferens och dels regionmuseet i Kristianstads projekt med inriktning på kyrkomiljöer, har SHF påbörjat arbetet med en handledning till stöd för hembygdsföreningarnas engagemang och aktiviteter i kyrkogårdsmiljöer. Handledningen beräknas vara färdigställd under hösten 2020. SHF har också sökt bidrag från den kyrkoantikvariska ersättningen för ett projekt för nationell kunskapsutveckling om det kyrkliga kulturarvet som om det beviljas, genomförs under 2021. Syftet med projektet, som ska genomföras i samarbete med Karlstads universitet, är att öka kunskapen om kyrkogårdarnas betydelse såväl ur kulturhistorisk som forskningsmässig vinkel.

3. Motion om medlemstidningen Bygd och Natur (stämman 2019)

Motionen yrkade på att man ska teckna prenumeration på tidskriften genom SHF istället för genom föreningen samt att tidskriften även ska ges ut digitalt. Stämman beslutade i enlighet med styrelsens förslag att ett projekt genomförs i syfte att undersöka hur tidskriften kan utvecklas avseende målgrupp, innehåll och spridning. I detta ingår frågor om prenumerationslösning och digital utgivning.

Styrelsen har granskat tidskriftens ekonomi och diskuterat dess betydelse för SHF:s kommunikation med medlemmar. En enkätundersökning gjordes där läsarna fick lämna omdömen om tidskriften samt besvara frågor om användandet av hemsidan och nyhetsbrev. Resultatet var att läsarna överlag var mycket nöjda med tidskriften och att man i mindre utsträckning nyttjade nyhetsbrev och hemsida. Det kan konstateras att Bygd och Natur i sin nuvarande utformning främst är en tidskrift för styrelser i föreningarna och att det i regel är föreningarna som betalar prenumerationerna. Läsarna av Bygd och Natur har därtill ofta tillgång både till regional tidskrift och lokalt föreningsblad

som i likhet med Bygd och Natur huvudsakligen är medlemstidningar. Mot bakgrund av övergripande analys av hur SHF bäst använder sina resurser för kommunikation, är det styrelsens uppfattning att den externa kommunikationen behöver stärkas, inte minst mot bakgrund av ett vikande medlemsantal och behovet att nå fler grupper. Bygd och Natur behöver därför vända sig till en bredare krets av läsare utöver aktiva medlemmar. Styrelsen anser att tidskriften även fortsättningsvis ska ges ut i pappersform men att den kan kompletteras med en digital plattform.

En arbetsgrupp är utsedd och ett utvecklingsarbete pågår som kommer att avslutas under hösten 2020.

Styrelsen för Sveriges Hembygdsförbund
Stockholm 15 april 2020

Maria Norrfalk
Förbundsordförande

Conny Sandberg
1:e vice ordförande

Anna-Karin Andersson
2:e vice ordförande

Sven Jensén

Karin Malmsten

Eva Kempff

Bo Nilsson

Owe Norberg

Peter Olausson

Irene Oskarsson

Gabriele Prenzlau-Enander

Jan Nordwall
Generalsekreterare

Nils Westling
Förtroenderevisor

Årsredovisning

Räkenskapsåret

2019-01-01 – 2019-12-31

802006-2181

Innehåll:

Förvaltningsberättelse

Resultaträkning

Balansräkning

Noter

Underskrifter

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Allmänt om Verksamheten

Sveriges Hembygdsförbunds ändamål och organisation

Sveriges Hembygdsförbund, SHF, är ett politiskt och religiöst obundet riksförbund med ändamål är att fördjupa och förmedla kunskap om hembygdens kultur- och naturarv, att skydda kulturarvet vid planering och förändring av samhället samt att göra kulturarvet tillgängligt för alla människor. SHF:s uppdrag är att med visionen om en levande hembygd öppen för alla som ledstjärna, samla, stödja och företräda medlemmarnas intressen nationellt och internationellt.

Föreningens säte är Stockholm

Främjande av ändamålet

Under 2019 har SHF hållit totalt tio konferenser för regionala förbund för kunskaps- och erfarenhetsutbyte i arbetet med natur- och kulturarvet. SHF har tillhandahållit service till anslutna föreningar i form av försäkring, rådgivning, information och hemsida i Hembygdsportalen på www.hembygd.se. Arbetet med att utveckla Hembygdsportalen har under året resulterat i ny funktionalitet som ger medlemsföreningarna möjlighet att lagra lokalhistorisk information på ett föreningskonto och under hösten har SHF investerat i ytterligare funktionalitet inför en större lansering i mars 2020 då den tidigare hemsidan bygdeband.se integreras i Hembygdsportalen. För att främja kunskapsutveckling i arbetet med lokalhistoria har kurser om arkivvård hållits i flertalet län i samarbete med regionala arkivinstitutioner. SHF har besvarat remisser och haft dialog med ett flertal olika myndigheter i frågor av betydelse för kulturarvet och natur- och kulturlandskapet. Arbetet med ett policyprogram för natur- och kulturlandskapet har slutförts, ett program som avser att stärka hembygdsrörelsens inflytande över samhällsplaneringen både nationellt, regionalt och lokalt. Vidare har SHF under året initierat en förstudie om hembygdsturism som genomförs i tre regioner med stöd av Tillväxtverket. SHF har också inlett ett samarbete med Heimbygda, hembygdsförbundet för Jämtlands län, om en nationell satsning på förnyring och förenings- och verksamhetsutveckling för arbetet med barn och unga.

Medlemmar

Sveriges Hembygdsförbund utgörs av 26 regionala hembygdsförbund och 2 032 lokala föreningar. Som medlem betalar man avgiften till sin lokala förening. Föreningen erlägger sedan en avgift till det regionala hembygdsförbundet och SHF som baserar sig på antalet medlemmar i föreningen. Avgiften till SHF är 13 kronor per medlem för fullvärdiga medlemsföreningar. Lägsta avgift är 500 kr. Stödjande medlemsföreningar betalar en fast avgift på 2000 kr per år.

Flerårsjämförelse*

Beloppen i Flerårsjämförelse visas i KSEK

	2019	2018	2017	2016	2015
Medlemsintäkter	5 405	5 480	5 544	5 586	5 614
Bidrag	2 869	3 759	3 990	5 050	3 350
Eget kapital	7 283	7 682	6 875	5 608	3 515
Balansomslutning	10 551	9 420	8 281	7 228	7 686
Årets resultat	-399	807	1 267	1 195	164
Soliditet (%)	69,0	82,0	83,0	77,6	45,7

*Definitioner av nyckeltal, se noter

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Minskat statsbidrag

Organisationsbidraget från Naturvårdsverket minskade 2019 med 598 700 kr. Bidraget från Riksantikvarieämbetet minskade med 100 000 kr. Det minskade bidraget från Naturvårdsverket uppfattas som tillfälligt då SHF åter erhöll 800 000 kr i bidrag 2020 vilket motsvarar 2018 bidrag.

Minskade bidragsintäkter var en starkt bidragande orsak till att SHF inte kunde genomföra extra satsningar under 2019 och att årets resultat blev negativt.

Genomförande av organisationsförändring

Personalstyrkan minskade med två tjänster. Den fulla ekonomiska effekten av personalminskningar uppnås under 2020. Personalminskningen bedöms inte haft någon väsentlig påverkan på administrationen. Däremot har avvecklandet av tjänsten som verksamhetsutvecklare för barn och unga påverkat arbetet under 2019. Från 2020 erbjuds tjänsten genom samarbete med ett medlemsförbund.

Hembygdsförsäkringen

Under året tecknades ett nytt treårsavtal för den s k Hembygdsförsäkringen med Länsförsäkringar Halland för 2020 - 2022. Ett helt nytt avtal om skydd mot skadedjur ingicks med Nomor. Avtalet gäller 2019 - 2021 med årsvis förlängning. 2019 erhöll SHF återbäring från Länsförsäkringar Halland på 1 627 357 kr. Återbäringen tillfaller försäkringstagarna genom nedsättning av försäkringspremier 2020 och 2021 och har ingen resultatpåverkan i SHF.

Utveckling i Hembygdsportalen

SHF har under 2019 fortsatt utvecklingen av Hembygdsportalen, ett system för föreningarnas hemsidor, administrativt stöd samt lagring och presentation av kulturarvsdata. Utvecklingen består både i förbättringsåtgärder av tidigare programversioner som belastar resultatet, dels i nyinvesteringar som skrivs av på tre år. Under 2019 gjordes nyinvestering med 788 812 kr.

Risker och förväntan

Antalet föreningar är stabilt men antalet medlemmar per förening minskar. Medlemsintäkterna visar en tilltagande minskning under senare år. Satsningen på digitalisering av kulturarvet och SHF:s eget system Hembygdsportalen se som en viktig åtgärd för att långsiktigt vända trenden och öppnar potentiella möjligheter till nya intäkter. SHF:s prioritering av natur- och kulturlandskapet innebär ett ökat fokus på föreningarnas roll som samhällsaktör vilket förväntas öka intresset hos allmänheten. Det kraftigt minskade bidraget från Naturvårdsverket 2019 visar vikten av att erhålla bidrag från flera myndigheter och förväntningen är att SHF kan bibehålla och även stärka sin unika ställning som både kulturorganisation och miljöskyddsorganisation.

Övrig information

Sveriges Hembygdsförbund har 90-konto och står därmed under kontroll av Svensk insamlingskontroll. Det betyder att 75 procent av förbundets intäkter ska användas till främjandet av verksamhetens ändamål.

Hemsida

www.hembygd.se

Tidskrifter

Bygd och natur är Sveriges Hembygdsförbunds tidskrift. Den utkommer 4 gånger per år i ca 11 000 exemplar per utgåva.

Förändring i Eget Kapital

	Grundkapital	Ändamåls- bestämda medel Hembygds Försäkring	Ändamåls- bestämda medel Sveriges Hembygdsfond	Ändamåls- bestämda medel Investerings fond	Balanserat resultat inkl Årets resultat	Summa Eget Kapital
Ingående balans	766 350	2 924 510	1 178 766	1 630 197	1 181 995	7 681 818
Ändamålsbestämt av styrelsen				781 550	-781 550	
Ändamålsbestämt av årsstämman	924 510	-2 924 510	2 000 000			
Årets resultat					-399 243	-399 243
Belopp vid årets utgång	1 690 860	0	3 178 766	2 411 747	1 202	7 282 575

Ändamålsbestämda medel innefattar Sveriges Hembygdsfond och Investeringsfond till ett sammanlagt värde av 5 590 513 kr

Resultatdisposition

Det balanserade resultatet är vid årets ingång 400 445 kr. Årets resultat uppgår till -399 243 kr. Styrelsen föreslår att beloppet överförs i ny räkning.

RESULTATRÄKNING

		2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		5 404 831	5 480 105
Gåvor	2	16 102	34 375
Bidrag	3	2 869 117	3 758 928
Nettoomsättning	4	902 588	879 080
Övriga intäkter		1 819 918	2 066 883
Summa Verksamhetsintäkter		<u>11 012 556</u>	<u>12 219 371</u>
Verksamhetskostnader	5		
Ändamålskostnader		-9 519 016	-8 304 085
Insamlingskostnader		-370 939	-357 972
Administrationskostnader		-1 572 483	-2 750 353
Summa Verksamhetskostnad		<u>-11 462 438</u>	<u>-11 412 410</u>
Verksamhetsresultat		-449 882	806 961
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		51 234	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		-595	-15
		<u>50 639</u>	<u>-15</u>
Resultat efter finansiella poster		-399 243	806 946
Årets resultat		<u>-399 243</u>	<u>806 946</u>

BALANSRÄKNING**2019-12-31****2018-12-31**

Not

TILLGÅNGAR**Anläggningstillgångar****Immateriella anläggningstillgångar**

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten

6

916 650

781 550

916 650781 550**Finansiella anläggningstillgångar**

Andra långfristiga värdepappersinnehav

7

5 238 721

5 190 630

5 238 7215 190 630**Summa anläggningstillgångar**

6 155 371

5 972 180

Omsättningstillgångar**Kortfristiga fordringar**

Kundfordringar

540 040

623 240

Övriga fordringar

278 732

259 662

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

8

423 693

417 522

1 242 4651 300 424**Kortfristiga placeringar**

Övriga kortfristiga placeringar

4 962

1 818

4 9621 818**Kassa och bank**

Kassa och bank

3 148 399

2 145 331

3 148 3992 145 331**Summa omsättningstillgångar**

4 395 826

3 447 573

SUMMA TILLGÅNGAR**10 551 197****9 419 753**

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Grundkapital		1 690 860	766 350
Ändamålsbestämda medel		5 590 513	5 733 472
Balanserat resultat		400 446	375 050
Årets resultat		-399 243	806 946
Eget kapital		7 282 576	7 681 818

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		495 755	393 562
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	9	225 755	293 572
Övriga skulder	10	1 840 823	186 438
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	706 288	864 363
Summa kortfristiga skulder		3 268 621	1 737 935

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

10 551 197

9 419 753

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning.

Ändrade redovisningsprinciper

Föreningen tillämpar fr o m 2019 funktionsindelad resultaträkning. Jämförelseårets uppgifter har räknats om.

Resultaträkningen

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som organisationen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Nedan beskrivs, för respektive intäktspost, när intäktsredovisning sker.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken organisationen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att organisationen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. Gåvor som organisationen avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Gåvor som organisationen avser att skänka vidare redovisas inte som intäkt eller varulager per balansdagen. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget avser att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som organisationen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Prenumerationer redovisas normalt som intäkt linjärt över prenumerationstiden.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner; ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader.

Balansräkningen

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. Se även eget-kapital rapporten.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Pågående projekt skrivs inte av utan nedskrivningsprövas årligen. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

	Antal år
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	3

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärde.

Finansiella anläggningstillgångar och finansiella långfristiga skulder samt räntebärande kortfristiga finansiella fordringar och skulder värderas såväl vid första redovisningstillfället som i efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärde, vilket normalt är detsamma som verkligt värde (transaktionsvärdet) vid anskaffningstidpunkten med tillägg av direkt hänförliga transaktionsutgifter såsom courtage.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 2 Gåvor	2019-01-01	2018-01-01
	2019-12-31	2018-12-31
Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
Allmänheten	13 202	34 375
Företag och organisationer	2 900	0
	<hr/> 16 102	<hr/> 34 375
Not 3 Bidrag	2019-01-01	2018-01-01
	2019-12-31	2018-12-31
Bidrag som redovisats som intäkt		
Riksantikvarie ämbetet	1 900 000	2 000 000
Naturvårdsverket	201 300	800 000
Statens kulturråd	450 000	450 000
Projektanslag	317 817	508 928
	<hr/> 2 869 117	<hr/> 3 758 928
Not 4 Nettoomsättning	2019-01-01	2018-01-01
	2019-12-31	2018-12-31
<i>Nettoomsättning uppdelad på intäktslag</i>		
Deltagaravgift	328 880	357 751
Hysesintäkt	249 203	146 093
Prenumerationer	213 387	222 875
Annonsintäkter	22 160	28 655
Försäljning eget material	88 957	123 704
	<hr/> 902 587	<hr/> 879 078

Not 5 Personal**2019-01-01
2019-12-31****2018-01-01
2018-12-31****Medelantal anställda**

Medelantalet anställda bygger på av föreningen betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.

Medelantal anställda har varit	7	8
varav kvinnor	4	5
varav män	3	3

Löner, ersättningar m.m.

Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har utgått med följande belopp:

Styrelsen och Generalsekreterare:		
Löner och ersättningar	717 462	696 967
Pensionskostnader	160 746	137 056
	<hr/>	<hr/>
	878 208	834 023
Övriga anställda:		
Löner och ersättningar	2 653 740	2 655 803
Pensionskostnader	226 159	239 047
	<hr/>	<hr/>
	2 879 899	2 894 850
Sociala kostnader	1 127 928	1 131 035
	<hr/>	<hr/>
Summa styrelse och övriga	4 886 035	4 859 908

Not 6 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten**2019-12-31****2018-12-31**

Ingående anskaffningsvärde	1 172 325	
Inköp	788 813	1 172 325
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 961 138	1 172 325
Ingående avskrivningar	-390 775	0
Årets avskrivningar	-653 713	-390 775
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 044 488	-390 775
Utgående redovisat värde	916 650	781 550

Not 7 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2019-12-31	2018-12-31
Värdepapper		
Carnegie Fonder Sverigefond *	294 623	96 050
Simplicity Företagsobligationer*	432 226	432 226
Simplicity Likviditet*	1 041 555	240 128
SPP Fonder Grön Obligationsfond*	1 432 226	432 226
Lannebo Fonder Sverige	145 705	319 200
Lannebo Fonder lannebo Corporate Bond	888 013	1 276 800
Lannebo Fonder Likviditet	0	798 000
Catella Hedgefond	0	199 500
Öhman Fonder Företagsobligation Hållbar	1 004 373	1 396 500
	<u>5 238 721</u>	<u>5 190 630</u>

På balansdagen uppgår marknadsvärdet på ovanstående värdepapper till 5 359 688,11 kronor.

* Dessa fonder hänförs till Sveriges Hembygdsfond

Ingående anskaffningsvärde	5 190 630	5 000 630
Inköp/uttag	-3 143	190 000
Värdeförändring	51 234	0
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>5 238 721</u>	<u>5 190 630</u>
Utgående redovisat värde	5 238 721	5 190 630

Not 8 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2019-12-31	2018-12-31
Förutbetalda hyror	208 547	177 815
Övriga poster	215 146	239 707
	<u>423 693</u>	<u>417 522</u>

Not 9 Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	2019-12-31	2018-12-31
Kategori		
Landskap	0	52 500
Konsulent träff	0	50 000
Arkiv projekt	75 775	191 072
Turistprojekt	150 000	0
	<u>225 775</u>	<u>293 572</u>

Not 10 Övriga korta skulder

Under 2019 har förbundet erhållit återbäring från Länsförsäkringar Halland om totalt 1 627 357 kr. Återbäringen tillfaller försäkringstagarna under 2020 och 2021 och har ingen resultatpåverkan för förbundet.

Not 11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna Semesterlöner	463 359	527 172
Upplupna Soc. avg	145 587	165 637
Övriga upplupna kostnader	97 342	171 554
	<hr/> 706 288	<hr/> 864 363

Not 12 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Styrelsen och ledningen följer löpande händelserna i omvärlden och samhället med avseende på spridningen av coronaviruset (covid-19), men styrelsen kan i dagsläget inte bedöma vilken påverkan det får för förbundets verksamhet och resultat 2020. Till följd av pandemin och dess effekt på världsekonomin har värdet på de finansiella placeringarna minskat efter balansdagen.

Not 13 Definition av nyckeltal

Soliditet

Justerat eget kapital i procent av balansomslutning

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella poster i procent av
genomsnittligt justerat eget kapital

Stockholm 2020-04-15

Maria Norrfalk
Förbundsordförande

Conny Sandberg
1:e vice ordförande

Anna-Karin Andersson
2:e vice ordförande

Sven Jensén

Karin Malmsten
Karin Malmsten

Eva Kempff
Eva Kempff

Bo Nilsson

Owe Norberg

Peter Olausson

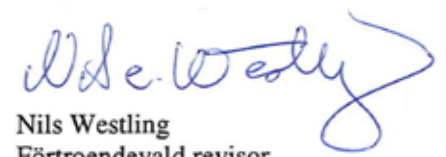

Irene Oskarsson

Gabriele Prenzlau-Enander

Jan Nordwall
Generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har lämnats den 23 april 2020

Anna Landerholm Granberg
Auktoriserad revisor
KPMG

Nils Westling
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Sveriges Hembygdsförbund, org. nr 802006-2181

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sveriges Hembygdsförbund för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Verksamhetsberättelse 2019 (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsmed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och generalsekreterarens förvaltning för Sveriges Hembygdsförbund för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt det presenterade förslaget och beviljar styrelsens ledamöter och generalsekreteraren ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorsd i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Stockholm den 23 april 2020

KPMG AB

Anna Landerholm Granberg

Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Sveriges Hembygdsförbund

org. nr. 802006-2181

Jag av Sveriges Hembygdsförbunds riksstämma utsedd förtroendevald revisor har granskat förbundets räkenskaper, årsredovisning och styrelsens förvaltning för år 2019.

Jag har även granskat hur verksamheten förhåller sig till stadgar och stämmobeslut samt om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

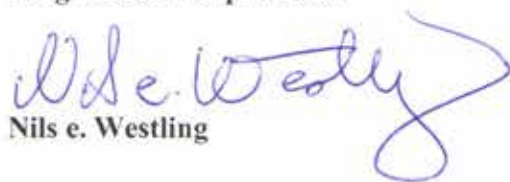
Granskningen har utförts enligt god revisions sed, med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

I granskningen av förbundets räkenskaper och årsredovisning har jag även förlitat mig på den auktoriserade revisorns granskning och bedömning.

Jag bedömer sammantaget att styrelsen har utfört sitt uppdrag enligt förbundets stadgar och beslut, att verksamheten har sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Jag bedömer att årsredovisningen är upprättad enligt årsredovisningslagen.

Bergvik den 19 april 2020

Nils e. Westling

**SVERIGES
HEMBYGDSFÖRBUND**

Sveriges Hembygdsförbund samlar en av Sveriges största folkrörelser med 2 060 föreningar och 420 000 medlemmar. Hembygdsrörelsen spelar en viktig roll både för den lokala identiteten och för utvecklingen av lokalsamhället.

www.hembygd.se